

Nagroda im. Tadeusza Browicza 2013

Laureatką Nagrody im. Tadeusza Browicza Polskiej Akademii Umiejętności za wybitne osiągnięcia w dziedzinie medycyny w roku 2013 została prof. dr hab. n. farm. Małgorzata Filip, kierownik Pracowni Farmakologii Uzależnień Instytutu Farmakologii Polskiej Akademii Nauk w Krakowie, a także kierownik Katedry Toksykologii Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego. Jest uczoną, której badania obejmują neurofarmakologię ze szczególnym uwzględnieniem neurotoksykologii, ogniskując się głównie na poznaniu następstw i mechanizmów działania substancji uzależniających i trucizn środowiskowych w ośrodkowym układzie nerwowym. W szczególności badania te obejmują poszukiwanie biomarkerów oraz identyfikacji zmian adaptacyjnych, występujących pod wpływem wielokrotnej aplikacji ksenobiotyków, określenie mechanizmu neurotoksycznego działania toksyn środowiskowych na poziomie komórkowym w modelu *in vivo* i *ex vitro*.

Nagrodę otrzymała za badania prowadzone w Instytucie Farmakologii PAN w Krakowie we współpracy z prof. Kjellelem Fuxe z Instytutem Karolinska, Sztokholm. Wyniki tych badań doprowadziły do odkrycia nowego farmakologicznego mechanizmu działania kokainy, związanego z efektami nagradzającym oraz zachowaniami poszukiwawczymi kokainy.

Drugim laureatem Nagrody im. Tadeusza Browicza za wybitne osiągnięcia w dziedzinie medycyny za rok 2013 został prof. dr hab. n. med. Maciej Małecki, kierownik Katedry Chorób Metabolicznych Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego. Jest wybitnym uczonym i klinicystą, a jego zainteresowania naukowe obejmują szeroko pojętą problematykę chorób metabolicznych, ze szczególnym uwzględnieniem patogenezy cukrzycy i jej powikłań. Głównym obszarem jego naukowych osiągnięć jest genetyczne uwarunkowanie cukrzycy. Jest współautorem odkrycia nowego genu dla cukrzycy monogenowej, którym jest gen MODY6. Badania, które przyczyniły się do opisanie charakterystyki genotypowej monogenowej cukrzycy i utrwalonej cukrzycy noworodków, oraz postępowanie terapeutyczne w obu tych postaciach cukrzycy zostały opublikowane w *New England Journal of Medicine* i innych prestiżowych czasopismach medycznych. Oryginalnym jego osiągnięciem jest wykazanie roli genu kapaliny 10 w patogenezie cukrzycy typu 2 w populacji polskiej oraz wykazanie związku między asymetryczną dimetyloargininą a retinopatią cukrzycową w typie 2 cukrzycy. Nagrodę otrzymał za wyjaśnienie jednego z możliwych genetycznych mechanizmów cukrzycy.